

ขั้นตอนการเตรียมตัวเล่มสมุด

1. การทำกระดาษลายเส้น โดย ออกแบบลายเส้นด้านในของสมุดตาม แบบที่ต้องการ จัดทำต้นแบบแล้วนำ ป่าสำเนาตามจำนวนที่ต้องการ ใช้ กระดาษถนอมสายตา ความหนาของ สมุดประมาณ 70 หน้า

2. การเย็บสัน ใช้ที่เย็บกระดาษ เย็บห่างจากสันประมาณ 5 มิลลิเมตร จำนวน 3 จุด และใช้ค้อนทุบลวดเย็บกระดาษให้เรียบ หรือจะใช้ส่ว้น เฉากที่สันหนังสือจำนวน 3 รู ให้ห่างเท่า ๆ กัน และให้ห่างจากขอบบน ประมาณ 5 เซนติเมตร แล้วจึงเย็บด้วยเข็มที่ร้อยด้ายไว้ โดยเริ่มร้อยที่ รุกกลางๆ เข้าออกสลับกันจนปลายทั้งสองมาบรรจบกัน ดึงเชือกให้ตึง แล้วผูกให้แน่นด้วยเงื่อนตาย ใช้ค้อนทุบตรงรูที่เจาะทุกรูและที่ปมเชือก ให้เรียบ

← การเย็บสันแบบวิธีใช้ที่เย็บกระดาษ

3. กระดาษปิดปกและ ไบรองปก ใช้กระดาษสีหรือ กระดาษที่มีเนื้อหนาเหนียว พับครึ่ง ตัดให้มีขนาด มากกว่าความกว้างและความ ยาวของสมุดเล็กน้อย จำนวน สองชั้น หากว่าเป็นแถบแคบๆ ที่ขอบสันสมุดให้ล้ำแนวตะเข็บที่เย็บ ประมาณ 1 เซนติเมตร แล้วทาบกระดาษปิดปก ให้สันกระดาษด้านที่ พับเสมอกับขอบสมุด ทำอย่างเดียวกันกับอีกด้านหนึ่งของเล่ม แล้วตัด ริมหักกระดาษปิดปกให้เสมอกับขอบสมุดทั้งสามด้าน

4. ตัดริบบิ้น โดยใช้ริบบิ้นขนาดกว้าง 5 มิลลิเมตร ตัดความยาวเท่ากับตัวเล่มและ บวกเพิ่มอีก 10 เซนติเมตร เพื่อติดยึดกับ สันด้านบนของสมุด แทรกไว้ในหน้ากลางเล่มสมุด และเหลือส่วนท้าย ของริบบิ้นให้เลยออกมาจากตัวเล่มประมาณ 4 เซนติเมตร

5. ตัดผ้าค้ำ โดยตัดผ้าค้ำขนาดกว้าง เท่ากับสันของสมุด และติดที่ขอบบนและ ขอบล่างของสันสมุด

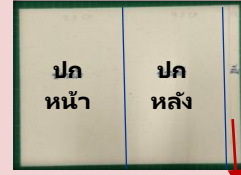
6. ตัดผ้ายึดสันหรือผ้ามุ้ง โดยตัดผ้ามุ้งขนาดกว้าง กว่าความหนาของสันสมุดประมาณ 5 เซนติเมตร และ ยาวน้อยกว่าของความยาวของสันสมุด ประมาณ 5 เซนติเมตร ตัดลงกึ่งกลางสันสมุดที่หากาวไว้แล้ว และ ให้มีส่วนที่ยื่นออกไปด้านหน้าและด้านข้างละประมาณ

2.5 เซนติเมตร จากนั้นวางพักไว้ให้กาวแห้ง

ขั้นตอนการเตรียมปกแข็งของสมุด

1. การวัดและตัดกระดาษแข็งทำปก และสัน วัดกระดาษแข็งทำปก จำนวน 2 ชั้น ขนาดกว้างเท่ากับความกว้างของ สมุดและยาวมากกว่าความสูงของสมุด 5 มิลลิเมตร และวัดกระดาษแข็งทำสัน จำนวน 1 ชั้น ขนาดกว้างเท่ากับความ กว้างของสันสมุดและยาวเท่ากับความสูงของแผ่นปก

สันปก

2. การเตรียมฟองน้ำติดแผ่นปกแข็ง ใช้ฟองน้ำขนาดความหนา 4 มิลลิเมตร ตัด ฟองน้ำให้มีขนาดเท่ากับปกกระดาษแข็ง หากาวที่ปกกระดาษแข็งและติดฟองน้ำที่ แผ่นปกกระดาษแข็ง ตัดฟองน้ำให้เสมอกับปกสมุด นำไปอัดโดยใช้เครื่องอัดเพื่อให้เรียบเป็นเนื้อเดียวกับ ปกสมุด จากนั้นตัดแยกชิ้นส่วน

3. การเตรียมผ้าหุ้มสันปกและปกทั้งสองด้าน วัดและตัดผ้าทอหุ้มสัน สำหรับหุ้มสันปกกับปกทั้งสองด้าน จำนวน 1 ชั้น ขนาดกว้างเท่ากับ ความกว้างของสมุดและยาวมากกว่าความสูงของสมุด 5 มิลลิเมตร และบวกเพิ่มอีกด้านละ 3 เซนติเมตร ทั้ง 4 ด้าน เพื่อพับเก็บเข้าด้านใน

สันปก

4. การประกอบปกแข็งของสมุด

4.1 นำกระดาษแข็งทั้ง 3 ชั้น วางลงบนผ้าหุ้มปกโดยให้แผ่นปกทั้ง สองวางห่างจากแผ่นสันข้างละ 1 เซนติเมตร แล้วขีดเส้นผนึกสันและ แผ่นปกทั้งสองที่ผ้าหุ้มปก

4.2 หากาวและผนึกกระดาษแข็งบนผ้าหุ้มสันทั้งสามชั้นตามแนวที่ ขีดไว้ แล้วรีดให้เรียบด้วยเศษผ้าสะอาด

4.3 หากาวติดที่ผ้าหุ้มปกด้านบนและล่างแล้วพับเข้าด้านในแล้วรีด ให้เรียบ

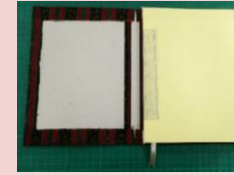
4.4 ตัดมุมผ้าทั้ง 4 มุมออกเล็กน้อยเพื่อไม่ให้ผ้าซ้อนทับกับหนา มากเกินไป จากนั้นหากาวติดให้สนิทกับขอบปก

สันปก

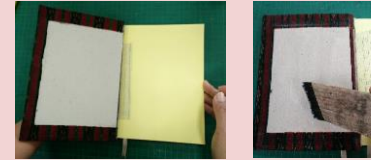

ขั้นตอนการเข้าเล่มสมุด

1. การจัดเล่มสมุด (ที่เย็บเล่มและติด ไบรองปกและผ้ายึดสันเรียบร้อยแล้ว) จัดเล่ม สมุดกับปกที่ประกอบแล้ว โดยให้ตัวเล่มสมุด อยู่กึ่งกลางปก โดยขอบบนและล่างของปก จะยื่นออกมาเท่าๆ กัน ดึงให้เล่มสมุดแนบ สนิทกับสันปกแล้ววางไว้

2. ค่อย ๆ เปิดปกด้านบน ออกวางราบกับพื้น ใช้มือ ข้างหนึ่งกดเล่มสมุดไว้อย่าให้ เคลื่อนที่ หากาวบริเวณส่วนที่ ยึดสัน บนพับ และที่แผ่นปก ด้านใน เว้นบริเวณขอบปกโดยรอบประมาณ 3 - 5 มิลลิเมตร

3. ยกแผ่นปกขึ้นปิดกับ ตัวเล่มสมุดให้เข้าที่ จัด

ให้ขอบกระดาษไปปิดปก อยู่ห่างจากริมปกแข็งเท่าๆ กันแล้วใช้เศษผ้าสะอาด กดและถูให้เรียบ ใช้ไม้เนียนกดร่องรอยบนพับตลอดแนว

4. พลิกเล่ม ทำกับปกอีกด้านหนึ่งเช่นเดียวกับ ที่กล่าวแล้วในข้อ 2 และ 3

5. ตัดตราสัญลักษณ์ที่เตรียมไว้ ที่มุม บนด้านขวาของสมุด โดยวัดจากด้านบน และด้านขวา ด้านละ 1 เซนติเมตร ปรับแต่งให้สวยงาม

6. นำสมุดที่จัดทำเรียบร้อยแล้ว เข้าเครื่องอัด ทิ้งไว้อย่างน้อย 10 นาที จากนั้นนำตัวเล่มสมุดออกตรวจดูความ เรียบร้อยอีกครั้ง

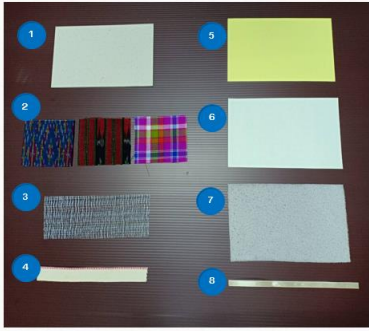
7. บรรจุซองพลาสติก นำสมุดที่เข้าเล่มและตรวจความเรียบร้อย แล้ว ใส่ซองพลาสติกพับปากซองและติดผนึกซอง เพื่อรักษาสภาพให้ สวยงาม

วัสดุและอุปกรณ์ในการทำเล่ม

วัสดุที่ใช้ทำเล่ม

- กระดาษแข็ง NO.24
- ผ้าทอท้องถิ่นสำหรับหุ้มปก
- ผ้ามุ้ง
- ผ้าคิ้ว
- กระดาษการ์ดสี
- กระดาษถนอมสายตา
- ฟองน้ำ
- ริบบิ้น

อุปกรณ์ที่ใช้ทำเล่ม

- กรรไกร
- ปากกา
- ไม้บรรทัด
- คัตเตอร์
- แปรงทากาว
- แผ่นรองตัด
- ค้อน
- กาว
- ผ้าเช็ดกาว
- ไม้เนียน
- ที่ทับกระดาษ
- ลวดเย็บกระดาษ

อุปกรณ์ที่ใช้ทำเล่ม (ต่อ)

เครื่องอัด

เครื่องเจาะรู

เข็มและด้ายเย็บหนังสือ

สมุดทำมือ (จากผ้าทอท้องถิ่น)

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ถนนนารายณ์มหาราช ตำบลทะเลชุบศร

อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี 15000

โทร . 036412783 Fax : 036422194

<http://library.tru.ac.th>

Facebook: @library.tru

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี